

Factsheet Jeugdmonitor Zeeland

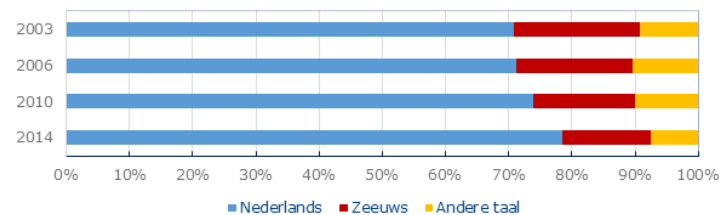

Het Zeeuws is aan het verdwijnen

In 2014 sprak één op de zeven kinderen thuis meestal Zeeuws. Bij de kinderen die in 2003 meededen, werd nog in één op de vijf gezinnen meestal Zeeuws gesproken. Toen was het ook onder volwassenen nog heel gangbaar om Zeeuws te spreken want de meerderheid van de Zeeuwen gaf toen aan regelmatig Zeeuws te spreken¹. Daarnaast zijn de gezinnen waar nog wel Zeeuws gesproken wordt heel specifiek; in bijna de helft van de reformatorische gezinnen wordt Zeeuws gesproken en gezinnen wonend in de gemeenten Reimerswaal (61%), Tholen (38%) en Borsele (30%). De afname van het Zeeuws vindt vooral plaats onder kinderen die op een protestant-christelijke school (7% in 2014 en 13% in 2006) en openbare school zitten (7% in 2014 en 12% in 2006). Dit blijkt uit de in 2014 voor de vierde keer gehouden Jeugdmonitor enquête basisonderwijs onder leerlingen van de Zeeuwse groepen 6, vooral 9- en 10-jarigen. Aan de enquête in 2014 werd meegedaan door 2026 kinderen wat neerkomt op een respons van 46%.

Het thuis spreken van een vreemde taal is gelijk gebleven; momenteel wordt er bij iets minder dan één op de tien kinderen thuis meestal een andere taal gesproken dan Nederlands of Zeeuws (8% andere taal).

Figuur 1: Taal die er thuis meestal gesproken wordt naar jaar, kinderen in groep 6, 2003-2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014).

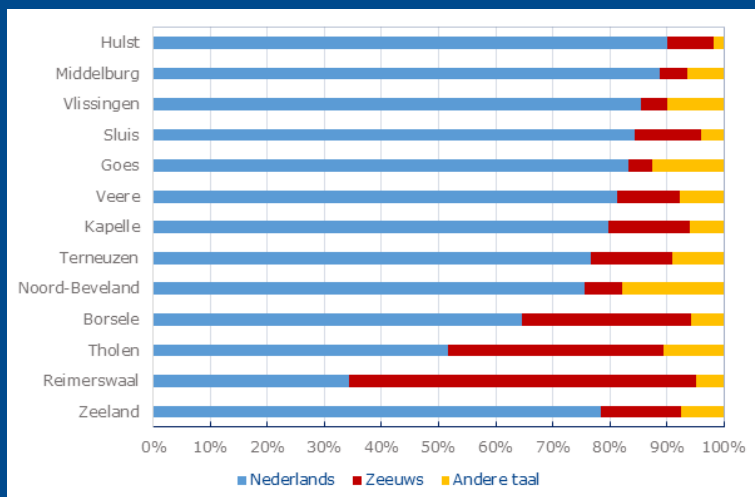
Thuisituatie

De Jeugdmonitor Zeeland onderzoekt de leefwereld van kinderen in Zeeland. Bij de analyse naar kenmerken van de thuissituatie komen de volgende trends naar voren:

- Kinderen praten steeds minder Zeeuws;
- Er zijn steeds meer kinderen van wie beide ouders werken;
- Steeds minder kinderen gaan naar de kerk maar de groep kinderen die tenminste één keer per week gaat blijft constant.

¹ Bron: Over Zeeuws Gesproken (SCOOP, 2002).

Figuur 2: Taal die er thuis meestal gesproken wordt naar gemeente, kinderen in groep 6, 2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014).

Steeds meer kinderen van wie beide ouders werken

In Nederland zijn er steeds meer kinderen van wie beide ouders werken. Dit komt door de toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen. Dit is ook in Zeeland het geval. Het aandeel kinderen dat aangeeft dat zowel vader als de moeder een betaalde baan of een eigen zaak hebben, is gestegen van 65% in 2003 tot 72% in 2014. Er is een kleine groep kinderen waarvan alleen de moeder werkt (4%). De totale arbeidsparticipatie van vrouwen met een kind van 9/10 jaar komt daarmee in Zeeland op 76%. De landelijke arbeidsparticipatie van vrouwen is 60% en in Zeeland 58%². Het aandeel gezinnen waar alleen de vader betaald werk heeft, is gedaald van 26% in 2003 naar 19% in 2014. Ten slotte is er ook een kleine groep kinderen (5%) die aangeven dat beide ouders geen werk hebben. Deze groep blijft door de jaren heen even groot.

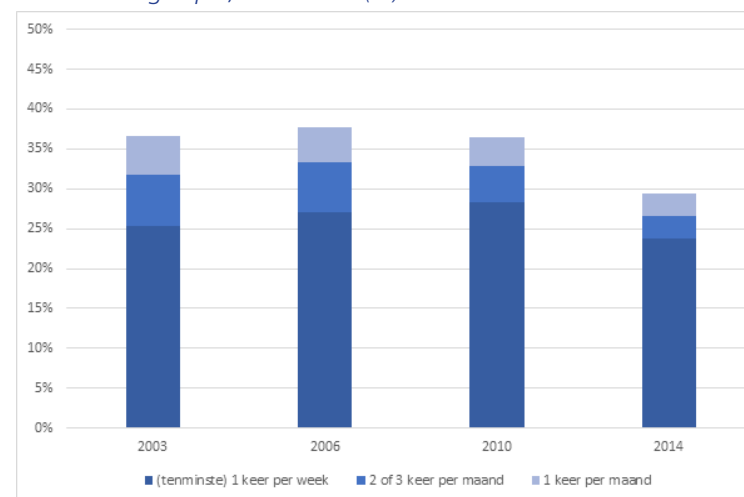
² Bron: CBS.

Kerkbezoek neemt af

Eén op de vier schoolkinderen uit groep 6 van het basisonderwijs in Zeeland gaat vaak naar de kerk (of moskee). Zij bezoeken deze ten minste één keer per week (24%). Zes van de tien kinderen bezoeken nooit een kerk of moskee (2014: 62% nooit). De overigen komen er soms (3% 2 of 3 keer per maand, 3% 1 keer per maand en 8% minder dan eens per maand). Het kerkbezoek onder Zeeuwse schoolkinderen ligt waarschijnlijk hoger dan landelijk. Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, 2014) bleek dat in 2013 van alle volwassenen Nederlanders 10% elke week een kerk of moskee bezoekt en 76% dat zelden of nooit doet³.

Sinds de eerste enquête in 2003 is het kerkbezoek door Zeeuwse schoolkinderen afgenomen. In 2003 ging ruim de helft van de kinderen uit groep 6 helemaal nooit naar de kerk (of moskee) en nu zijn dat er ruim zes van de tien (2003: 53% nooit, 2014: 62% nooit). Het aandeel kinderen dat elke week naar de kerk (of moskee) gaat is bijna niet veranderd; in 2014 en 2003 was dat één op de vier.

Figuur 3: Aandelen schoolkinderen naar aantal keer de kerk (of moskee) gaan naar jaar, kinderen in groep 6, 2003-2014 (%)

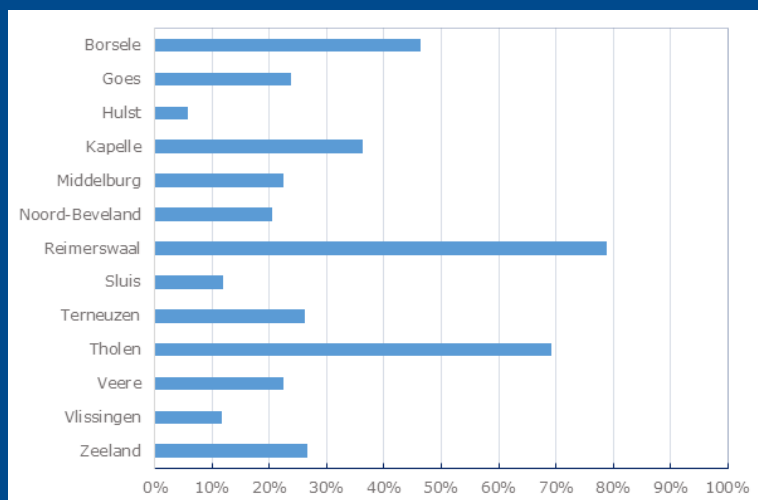

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2003-2014).

³ Zie ook: De religieuze kaart van Nederland, 2010-2013 (CBS, 2014)

Er bestaan in Zeeland heel grote regionale verschillen in het kerkbezoek. In de gemeente Hulst bezoeken negen van de tien kinderen de kerk (of moskee) nooit of heel weinig (2014: 66% nooit, 23% minder dan eens per maand). In Reimerswaal en Tholen is het vrijwel het omgekeerde. Van de kinderen woonachtig in Reimerswaal bezoeken acht van de tien kinderen meerdere malen per maand de kerk (2014: 76% minstens 1 keer per week, 3% 2 of 3 keer per maand). In Tholen bezoeken zeven van de tien kinderen meerdere malen per maand de kerk (2014: 66% minstens 1 keer per week, 3% 2 of 3 keer per maand).

Figuur 4: Aandeel schoolkinderen dat meerdere keren per maand naar de kerk (of moskee) gaan naar gemeente, kinderen in groep 6, 2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014).

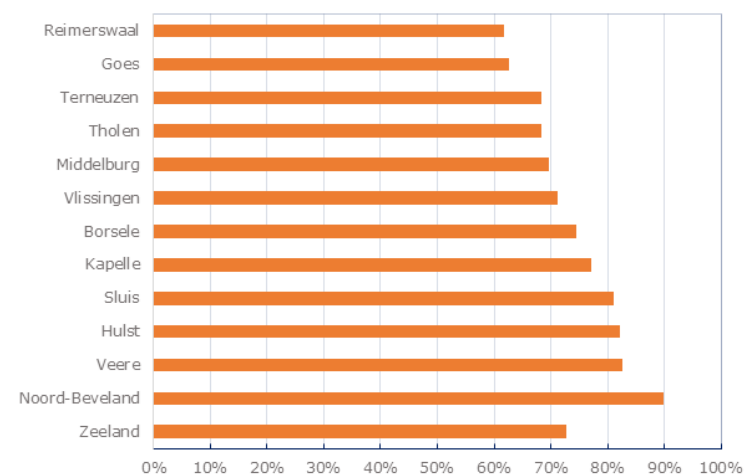
Geboorteplaats

Momenteel is 93% van de kinderen uit groep 6 van het Zeeuwse basisonderwijs in Nederland, 3% in België en 3% in een ander land geboren. Tegenwoordig komt het meer voor dat kinderen in België geboren zijn en minder dat zij in een ander buitenland zijn geboren. Het komt vooral in de Zeeuws-Vlaamse gemeenten voor dat kinderen in België geboren worden. Sluis valt op met een sterke stijging; in 2014 zijn vier van de tien kinderen uit groep zes in België geboren en in 2003 was dit nog maar 2%.

Driekwart van de kinderen heeft een huisdier

Bijna drie van de vier kinderen uit groep 6 in Zeeland heeft thuis een huisdier (73%). Dat aandeel blijft door de jaren heen vrijwel gelijk. Landelijk gezien heeft de helft van de gezinnen een huisdier⁴. In Noord-Beveland hebben heel veel kinderen een huisdier (90%). In Goes (63%) en Reimerswaal (62%) komt het nog het minst voor dat kinderen thuis een huisdier hebben.

Figuur 5: Heb je een huisdier? naar gemeente, kinderen in groep 6, 2014 (%)

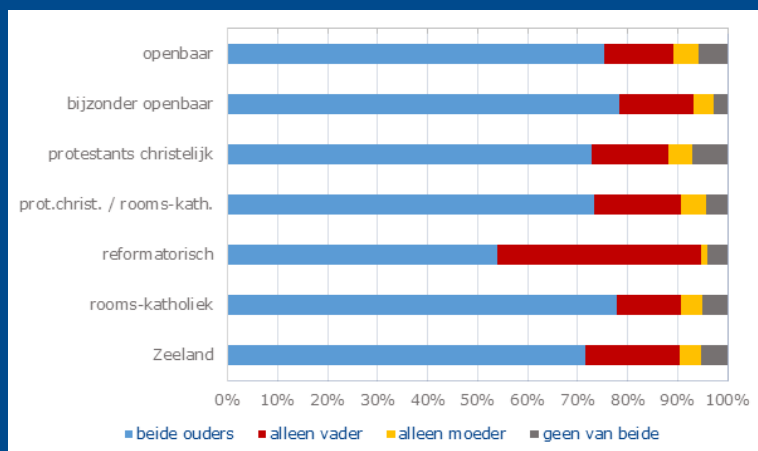
(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014).

⁴ Bron: TNS NIPO, 2007.

Verschillen tussen denominaties

De invloed van geloof op de thuissituatie van kinderen in Zeeland is groot. Kinderen die op een reformatorische school zitten, groeien twee keer zo vaak op in een traditioneel kostwinnersgezin (41% versus 19%), spreken veel vaker Zeeuws (48% versus 14%) en gaan logischerwijs veel vaker naar de kerk (tenminste één keer per week 97% versus 24%). Ze hebben weer wat minder vaak een huisdier (62% versus 73%). Het verschil tussen denominaties verklaart ook grotendeels de verschillen tussen gemeenten.

Figuur 6: Hebben één of beide ouders een baan (of eigen bedrijf) naar denominatie school, kinderen in groep 6, 2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014).

Colofon

Deze factsheet is samengesteld door de Jeugdmonitor Zeeland in (mede)opdracht van de Provincie Zeeland en de dertien Zeeuwse gemeenten. Hoofdverantwoordelijke voor de uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland is SCOOP.

jeugdmonitor@scoopzld.nl
www.jeugdmonitorzeeland.nl

© SCOOP/Zeeuwse Bibliotheek 2015